

Ekstra Bladet

SKOLE

Naturens
betydning for os!

PAS BEDRE PÅ NATUREN OG DIN
FREMTID.

VI MISTER VORES
SKOVE MED DE
STIGENDE
SKOVBRANDE. MEN
HVORDAN OPSTÅR
DISSE BRÆNDE?
LÆS PÅ SIDE 2.

HVOR LÆNGE HAR VI TILBAGE, FØR DET FOR SENT?

HVORDAN LIDER VORES NATUR I DENNE KLIMAKRISE?

Læs om jordskælv i Afghanistan på side 3, hvor du kan finde et hjertegribende interview med en afghaner, der blev hårdt ramt af jordskælv den 11. oktober. I dette interview deler den pågældende civile sine oplevelser og udfordringer om katastrofen.

NATUR, IS, KLIMA, VARME, TEMPERATUR, ISBJØRN, OVERSVØMMELSE, GRØNLAND, DYR,

På billedet kan man se Grønland der er ved at smelte på grund af klimaforandringer og fordi temperaturen bliver varmere. FOTO: WESTEND61

DET BLIVER VARMERE OG VARMERE PÅ NORDPOLEN

Hvad sker der hvis Grønland smelter ?

AYA MOHAMED ABUBAKRA, MARYAM NAVID TARIQ

PÅ GRØNLAND SMELTER DET HURTIGERE END NOGEN SINDE FØR. VI MENER AT DER STADIG ER HÅB MEN VI MÅ GØRE NOGET NU!

På Grønland blev der fundet mange blomster. Dette er et stort tegn på at Grønland, smelter hurtigere og hurtigere. Det betyder også at isbjørnene og andre dyr på Nordpolen vil uddø. Klimaforandringerne påvirker alle isbjørne, fordi deres jageområder er på isen. Det er bedre for dem, at bevæge sig på isen. Derfor lever alle isbjørne på isen og ikke på varme områder. Klimaforandringerne og tabet af isen, som isbjørnene er afhængige af for jagt og overlevelse, truer deres eksistens. Vi skal handle, for at bevare deres

levesteder og reducere klimaforandringerne. Det kan være meget farligt hvis isen smelter på Nordpolen, fordi der ville nemlig komme oversvømmelse. Hvilket svarer til at tætte lande vil blive ramt af oversvømmelser. Det er derfor vi skal være forsigtige og gøre alt hvad vi kan, så vi kan undgå oversvømmelserne. Vi bliver nødt til at stå sammen og tage det seriøst. Sammen kan vi finde en løsning!

Alle mennesker bør hjælpe til for, det her er hele verdens problem. Hvis alle mennesker hjælper til og behandler klimaet rigtigt kan vi gøre en positiv forskel. For eksempel kan vi reducere vores CO₂-udledning ved at køre mindre bil, spare på energien derhjemme og støtte vedvarende energikilder som sol og vind. Det er også

vigtigt at være opmærksom på vores forbrug og genbrug og genanvende, når der er muligt. Det ville gøre en stor forskel for samfundet. Der ville dø mindre isbjørne og andre dyr på Grønland. I forløbene har vi allerede mistet mange dyr på Grønland. Årsagerne til at isbjørnene mister livet er på grund af klimaforandringerne. Mange dyr på Grønland er ved at uddø, for eksempel rensdyret som på grønlandsk kaldes Tuttu. Verden har allerede mistet alle rensdyr på den østlige del af Grønland.

Det kan diskuteres hvad vi kan gøre for Grønland for Grønlands temperatur stiger. Forskerne mener, at en stigende hav temperatur samt vulkansk aktivitet i området er grunden til at isen smelter. Den vestlige is-kappe kan bidrage med en

stigning i havene, på omkring 57 meter hvis den smelter helt. Hvis hele Grønland smelter ville det give fatale konsekvenser over hele verden. Men de hårdeste ramte områder ville være Nordamerika og Europa, hvor dele af kontinenterne ville forsvinde.

Her på billedet kan man se en lille familie, der leder efter et sted at bo og noget mad. FOTO: VIDENSKAP.DK

billedet viser hvordan vi burde sortere affald rundt om verden. FOTO: DYKON

PAS PÅ NATUREN OG DIN FREMTID

Vi skal redde naturen

MARYAM NAVID TARIQ OG AYA MOHAMMED ABUBAKRA

MØD GYLVA OG LÆS LIDT OM GENBRUG OG NATUREN.

INTV: Hvordan kan vi reducere vores affald og genbruge mere?

Gylva: "Man skal tænke over hvad man køber. Der er en masse steder hvor man kan købe genbrugte ting fx er der nogle gode muligheder til børn. En genbrugsbuk jeg vil anbefale til børn er Wishop. Den er god til børn."

INTV: Hvorfor skal vi gøre noget for naturen?

Gylva: "Naturen er vigtig for vores og de fremtidige generationer. Uden naturen ville vi levende væsner ikke overleve. Men mange forstår ikke konsekvenserne ved at ødelægge naturen og hvad det endeligt vil gøre for os."

INTV: Hvad vil du og hvad har du gjort for naturen?

Gylva: "Jeg prøver at købe brugte ting efter hånden. Jeg køber bæredygtige produkter, når jeg er ude at handle. Hjemme hos mig sorterer vi vores affald."

INTV: Hvad kan vi gøre, for at få andre til at være opmærksomme på naturen?

Gylva: "Hvis man kommer mere ud i naturen vil man tænke over om man behandler den ordentligt. Der er også nogle der synes at det er afslappende at være i naturen. Hvis man går mere ud og ser naturen. Så bliver man mere opmærksom på dens smukhed."

INTV: Synes du man bør stoppe med at sælge plastik over alt?

Gylva: Nej ikke helt. Jeg synes at ligesom vi har et pant system, som Danmark allerede er gode til at overholde. Kan man også genbruge plastik.

På billedet kan vi se hvordan havene ser ud, rundt omkring efter hvordan folk har behandlet naturen. FOTO: DR

Naturens betydning for os!

Ansvarshavende redaktør for denne avis: Soumaya Dahdouh. **Øvrige redaktører:** Abd-Alwahab Ahmed. **Korrektur:** Semanur Miyase Özdemir, Sara Jabr, Ghazi-Elias Mohammed Jayousi, Amira Ali Abdulahi, Amina Anakhrouh. **Cheflayouter / redaktør:** Semanur Miyase Özdemir, Sara Jabr, Ghazi-Elias Mohammed Jayousi, Amira Ali Abdulahi, Amina Anakhrouh. **Team 8. Klasse:** Semanur Miyase Özdemir, Sara Jabr, Nour El-Wali, Mussah Nouredine, Muhammed Musab Özdemir, Mohamed Mustaf Ahmed Ibrahim, Maysa Abdiaziz Mahamed, Maryam Navid Tariq, Lilja Hamdah Mohamed Hassan, Hanan Abdillahi Abass Jama, Ghazi-Elias Mohammed Jayousi, Aya Mohammed Abubakra, Amira Ali Abdulahi, Amina Anakhrouh, Ahmad Abshir Hassan.

JORDSKÆLV

En afghansk pige bærer et barn midt i ødelæggelsen efter et jordskælv i Zenda Jan-distriktet i Herat-provinsen, det vestlige Afghanistan, onsdag den 11. oktober 2023. Et andet kraftigt jordskælv rystede det vestlige Afghanistan onsdag morgen, efter at et tidligere jordskælv dræbte mere end 2.000 mennesker og jævned hele landsbyer i Herat-provinsen med jorden i det, der var et af de mest ødelæggende skælv i landets nyere historie. FOTO: EBRAHIM NOROZI

JORDSKÆLV RUNDT OM VERDENEN

Jordskælv er blevet oftere

AMIRA ALI ABDULAH OG GHAZI-ELIAS JAYOUSI 11-10-2023

SENESTE JORDSKÆLVE

I året 2022 skete der et jordskælv i byen Khost med 1163 personer døde. I året 2018 skete der et jordskælv i byen Hindu Kush med 2 personer døde. I året 2015 skete der et jordskælv i byen Hindu Kush med 399 personer døde. I året 2012 skete der et jordskælv i byen Baghlan med 75 personer døde.

TOPSHOT - Afghanske frivillige rydder resterne af beskadigede landsbyhuse efter en række jordskælv i Zenda Jan-distriktet i Herat-provinsen den 11. oktober 2023. Afghanske landsbyboere og frivillige den 9. oktober hjælp med at grave efter overlevende fra en række jordskælv, der dræbte mere end 2.000 mennesker, da hjælpen begyndte at sive ind i den ødelagte region. (Foto af Mohsen KARIMI / AFP) FOTO: MOHSEN KARIMI

Jordskælv i Afghanistan
Lige nu står vi midt i byen Herat, Afghanistan, der lige er blevet ramt af et kraftigt jordskælv med en styrke, der er målt til 6,3 på

richterskalaen. Herat er hovedstaden i en provins, der har været igennem mange ødelæggelser på grund af konflikterne der har været i Afghanistan. En af de konflikter er de jordskælv de går igennem ret tit. I går aftes blev de ramt af endnu et hårdt jordskælv, der resulterede i flere dødsfald. Dette jordskælv var slet ikke forventet, da byen allerede var i ruiner, efter jordskælvet for knap fire dage siden. Lige nu er alle folk omkring os i gang med, at søge efter flere mennesker der muligvis kan lægge under de store og beskadigede ruiner.

Der er ikke meget stor forskel på den stemningen der hersker blandt Herat befolkning. Enten ser du nogle græde, ellers ser du nogle der leder efter deres familie-medlemmer. Men det du mærker, som de alle har tilfælles er deres frygt.

Hvorfor opstår jordskælv
Jordskælv opstår, når en kontinentalplade flytter sig. Grunden til at kontinentalpladerne flytter sig, er fordi at de plader der ligger og bevæger sig, kan ramme hinanden og støde ind i hinanden, hvilket kan skabe jordskælv. Dette betyder at der oftere sker jordskælv i lande der ligger på plade grænser. Et af de lande der ligger på plade grænserne er Afghanistan. Dette forklarer hvorfor Afghanistan er et af de lande der bliver ramt af jordskælv.

Interview med Fayeze Lateef
Vi står her med en civil ved navn Fayeze Lateef, der er blevet hårdt ramt af dette jordskælv. Hans familie overlevede desværre ikke,

og han mistede sin bolig, da den blev brudt sammen af jordskælvet. Han vil gerne fortælle os lidt om hvordan dette jordskælv har påvirket ham og andre. "Jeg har aldrig oplevet noget lige så frygteligt som dette. Det har ramt mig og mange andre afghanere, der lider lige så meget som mig. Dette jordskælv har resulteret i mange dødsfald som i også nok selv ved. Det er ikke hver dag du oplever sådanne begivenheder". Hvordan synes du verdenen svarer på dette jordskælv. "Jeg syntes selv at verdenen ikke reagerer på dette jordskælv og vores kald om hjælp, da de ikke har haft den store reaktion på alle vores konflikter vi har været igennem, de seneste par år". Vi er ved at runde af for dagens interview, er der noget du gerne vil supplere. "Ja tak, jeg håber at verdenen kommer til at reagere, på hvad der er sket i Afghanistan.

Jordskælvets resultat

Efter de to jordskælv der har ramt Afghanistan, ved man aldrig hvornår der kommer endnu et. Dette har skabt frygt og trauma mellem alle, siden de ikke ved hvornår der kan komme et jordskælv der kan ødelægge hele deres by. Flere mennesker endte med at få deres bygninger fuldstændigt ødelagt. Mange lokale i Herat-provinsen har valgt at danne en gruppe hvor de sørger for, at give alle mennesker der har mistet deres hus, et ly over hovedet, selvom de knap nok har tid til deres egne familier. Det har resulteret i et mindre dødsdal. Men selvom de lokale har prøvet og prøvet er der nu næsten over

2000 døde mennesker i Afghanistan og over 1200 mennesker er kommet alvorligt til skade.

Hjælpen til Afghanistan

Efter disse jordskælv har der været mange der ikke viser den store interesse for Afghanistans nuværende situation. Men der er også en del mennesker der viser hvor meget de støtter Afghanistan, ved at sende dem hjælp. Hjælpen er ikke nødvendigvis at de sender penge. De sender også andet, som for eksempel mad, medicin og en helt masse andre ting.

Selv om at mange lande har været ligeglade med Afghanistans voldelige situation, er der stadig nogle lande der hjælper dem og sender dem medicin, og penge til medicin. Danmark, for eksempel er et af de lande der har vist mest støtte til Afghanistan, og hjulpet dem. De har blandt andet været et af de første til at sende flygtningehjælp ned til Afghanistan, så de kan få al den lægehjælp de skal bruge. Med alt den hjælp nede hos dem, kan vi kun håbe det bedste for afghanerne.

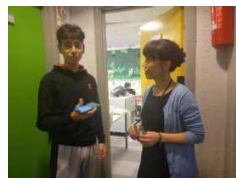

Øen Anholt. FOTO: FINN FRANDSEN

INTERVIEW OM KLIMAVENLIGHED TÆNKER DU PÅ KLIMAET?

AMIRA ALI ABDULAH OG GHAZI-ELIAS JAYOUSI

Børnene er vores fremtid

Her på billede kan du se Ghazi-Elias Jayousi der interviewer Snobar Avani angående klimavenlighed. FOTO: AMIRA ALI ABDULAH

Interviewer: God formiddag Snobar Avani og tusind tak for at deltage i vores interview. Vi vil nu stille dig nogle spørgsmål, vedrørende klimavenlighed.

Det første spørgsmål lyder: Overvejer du gennem din hverdag om du skader naturen eller ej?

Snobar Avani: Absolut, hvert eneste minut tænker jeg over det.

Interviewer: Når du går ind i en butik, tænker du så på om det du køber er bæredygtigt, og hvordan tænker du over det?

Snobar Avani: Selvfølgelig gør jeg det, i første omgang prøver jeg så meget som muligt at købe økologisk, så jeg ved at de ikke har brugt kemikalier i det. Til gengæld køber jeg heller ikke kød, fordi det kød-butikkerne sælger, ikke er naturligt, fordi de putter alle mulige kemikalier i. Derimod spiser jeg fisk, fordi fisk er naturligt fanget, uden nogle kemikalier.

Interviewer: Hvad synes du om at økologisk mad nogle gange kan være dyre end ikke-økologisk mad.

Snobar Avani: Det synes jeg ikke er godt, men hvis du prøver at spise lidt økologisk er det bedre, end slet ikke at spise økologisk.

Interviewer: Hvad med når du køber tøj?

Snobar Avani: Jeg køber faktisk ikke meget tøj, jeg kan godt lide at genbruge det tøj jeg har, fordi jeg plejer hele tiden at købe tøj, men nu har jeg valgt at begrænse mit brug af tøj.

Interviewer: Har du et tip til de folk der ikke tænker på

om de skader naturen?

Snobar Avani: De skal bare vide at konsekvenserne er virkelig store, for både naturen og vores fremtid. Det kan være at vi ikke mærker nogen forskel nu, men husk bare at naturen bliver skadet stille og roligt, uden vi mærker at der er konsekvenser i vores handlinger. Hvis bare du starter med at forminske dit forbrug af kød, vil det automatisk hjælpe med at redde naturen.

Interviewer: Synes du at forældrene allerede har ansvaret nu i at lærer deres børn om naturen, og om at passe på naturen.

Snobar Avani: Helt sikkert! Børnene er vores fremtid. Det er også for vores børns skyld, at vi prøver at passe på miljøet. Hvis vi bliver ved med at skade naturen, bliver det næsten umuligt at leve i den her verden.

Interviewer: Tak for interviewet, Snobar.

Snobar Avani: Det var så lidt.

AKTIVISME

Den svenske klimaaktivist Greta Thunberg slutter sig til demonstranter uden for InterContinental London Park Lane under demonstrationen "Oily Money Out" arrangeret af Fossil Free London og Greenpeace på sidelinjen af åbningsdagen for Energy Intelligence Forum 2023 i London den 17. oktober 2023. (Foto af HENRY NICHOLLS / AFP)

FOTO: ALIK KEPLICZ

HVEM ER GRETA THUNBERG?

HVILKEN INDFLYDELSE HAR GRETA THUNBERG PÅ KLIMAET?

HANAN ABDULLAH ABASS JAMA, LILJA MOHAMMED HASSAN

VISTE DU AT GRETA....

Greta Thunberg er klimaaktivist født i 2003. Hun blev diagnosticeret med Aspergers syndrom og tvangslidelse. Gretas forældre er begge skuespillere og forfattere. De støtter begge deres datters budskab om klimaet. De har begge valgt at være vegetare for at passe på miljøet. Greta har kun en søster ved navn Beata. Familien har sammen skrevet en bog om klimaet ved navn "Our House is on Fire"

Greta Thunberg er en ung svensk pige, der er født og opvokset i Stockholm. Hun er født 3. januar 2003 og er en svensk miljøaktivist, der er kendt for at udfordre verdens ledere til at træffe øjeblikkelige foranstaltninger om at modvirke klimændringer. Hun er diagnosticeret med Aspergers syndrom, og OCD,

Greta Thunberg valgte fra en meget ung alder, allerede fra alderen 15 år, at strejke fra skolesystemet hver fredag for klimaet skyld. Grunden til hun gjorde dette er fordi det bragte opmærksomhed til politikerne der prøvet at skjule de globale opvarmninger der optræder under deres føder. Greta var ikke

interessert at værre med at være kendte som alle

andre kendisser, de leder efter det men de begge har samme mål, med at influenser mennesker og det effekter andres måden til at tænke på og men med forskellige bude skabe, den slaks opmærksomhed Greta leder efter var for politiske over sager, det hun vil have var at vi skulle leve i en god plan

for de fremtidige generationer der kommer senere.

Greta Thunberg er en svensk klimaaktivist, der har inspireret millioner af mennesker rundt om i verden til at gribe ind mod klima forandringerne. Hun er omgivet af støttende mennesker, der deler hendes bekymringer og kæmper for en bæredygtig fremtid. Hendes mål er at vise støtte til de aktivister, forskere og politikere, der arbejder sammen om at skabe opmærksomhed om klimaet og finde løsninger.

Greta er en inspirerende ung pige, der med succes lancerede en global bevægelse, om at redde klimaet før det er for sent.

Greta Thunberg er en ung kvinde med et unikt udseende. Hun har langt lyst hår, der ofte er flettet og bærer som regel enkle og afslappede tøjstiler, blandt andet får hun hendes tøj fra venner og familie., og der er fordi jo minder tøj hun køber jo minder co2 produserse ude til vores atmosfære. Når det kommer til hendes reaktion, er hun kendt for at være passioneret og engageret i

kampen for klimaet. Hun udtrykte sine synspunkter klart og ærligt og inspirerede med succes mange mennesker til at tænke mere på naturen og klimaet. Greta Thunberg har

en stærk og modig stemme

i klimadebatten, og hendes engagement og dedikation er beundringsværdigt. Det der virkelig får folk til at støtte hende, er når hun først griber fast i noget, giver hun ikke slip for hun har fået

verden til at høre dette problem der sker til dagligt i vores samfund. Greta Thunberg taler i dagligdags termer. Hun udtrykker sine ideer klart og direkte uden at bruge komplekse eller formelle udtryk. Hun formår at kommunikere på en måde, der er let at forstå for folk i alle aldre. Hendes budskab er enkelt og klart, og hun formår at komme med sine pointer på en overbevisende måde.

Greta Thunbergs sprogbrug viser hendes autenticitet og hendes ønske om at nå så mange mennesker som muligt. Hun talte med passion og kraft og efterlod et dybt indtryk som fx hende strejke fra skole hver fredag. I den periode hvor hun strejket for klimaet, gik hun ikke i skole i 251 uger. Det var fordi hun ville bringe opmærksomhed til de politikere der vendte ryggen til de økonomiske kriser der foregik rundt omkring verden. Her i året 2023, mere specifikt d.9 juni, var det Greta

Thunbergs sidste skole dag hvor hun havde lavet et opslag om hendes sidste skoledag, hendes opslag lød sådan "Skole strejke uge 251. I dag er jeg færdig med skolen, hvilket betyder, at jeg ikke

længere kan skole strejke for

klimaet. Det er så den sidste skole strejke for mig, så jeg må vel skrive noget på denne dag.

Billedet viser Greta der er lige er begyndt på hendes skolestrejke. FOTO: BILLEDET ER TAGET AF DR

"Skolestrejke uge 251. I dag er jeg færdig med skolen, hvilket betyder, at jeg ikke længere kan skolestrejke for klimaet. Det er så den sidste skolestrejke for mig, så jeg må vel skrive noget på denne dag. Tråd"

Environmental activist Greta Thunberg shouts slogans during the Oily Money Out protest outside the Intercontinental Hotel, in London, Tuesday, Oct. 17, 2023. (AP Photo/Kin Cheung) FOTO: KIN CHEUNG

Anmeldes af Greta Thunberg's tale

Anmeldelse

LILJA MOHAMMED HASSAN, HANAN ABDULLAH ABASS JAMA

Greta Thunbergs tale til verden
Anmeldelse

★★★★☆☆

FILE - In this Monday, Sept. 23, 2019 file photo, environmental activist Greta Thunberg, of Sweden, addresses the Climate Action Summit at the United Nations General Assembly at U.N. headquarters. She gives mostly emotionless talks, but on Monday, she shed the stick-to-the-science message and frequently choked up when she scolded world leaders at the United Nations, repeating the phrase 'how dare you? over and over in a highly praised address.' (AP Photo/Jason DeCrow) FOTO: JASON DECROW

Klimaaktivisten Greta Thunberg holdte tale til verdens ledere på FN's klimatopmøde i New York i 2019. I den følelsesladede tale beskyldte hun dem for at være ligeglade med videnskaben bag klimakrisen og sagde "Vi er i begyndelsen af en masseudryddelse, og alt hvad du kan tale om, er penge og eventyr om evig økonomisk vækst - hvor vover du!". Derudover udtalte Greta Thunberg sig om de store klimakatastrofer, vi befinder os i lige nu. Hun var blot 15 år da hun modigt

stille sig op og omtalte sig om dette store emne. Hendes tale var følelsesladet og heftig. Hendes rørende tale om de klimakatastrofer som verdens ledere vender ryggen til, som Greta Thunberg står i alt omstændighed imod fordi det påvirker alle unges liv og ikke mindst Greta.

Det bemærkelsesværdige ved denne tale var ikke kun, hvad hun sagde, men også hvordan Thunberg fortalte det. På Skype kunne man følge de unge, som delte Gretas følelsesmæssige og dybe besked med resten af verden. Hun har demonstreret en enorm stærk vilje til at konfrontere dem, der er ansvarlige for klimaforandringerne, og kræver handling uden sidsstykke.

Samtidig er Thunberg også blevet kritiseret. Nogle siger, at hendes retorik er for konfronterende, eller at hun mangler et pragmatisk politisk perspektiv. Alligevel er det denne næsten upåvirkede løsrivelse, der har gjort hende til et ikon for en ny generation af miljøforkæmpere.

Hvor våger du "talen er mere end blot en udveksling af bekymring; den er en påmindelse om ansvar, et krav om forandring og en opfordring til at arbejde sammen for at redde planeten. Dette minder os om, at selv tilsyneladende umulige opgaver skal gribes an med energi og beslutsomhed.

MERE GRØNT

I dette billede er forsiden på en bog som Sandra Puglese og Martin Kreutzer har skrevet, man kan se meget grønt og man kan slet ikke se kød FOTO: BILLEDET ER TAGET AF SANDRA PUGLESE & MARTIN KREUTZER

MERE GRØNT OG MINDRE KØD

Spis mere grønt

MUSSAH NOUREDDINE OG MOHAMMED MUSTAF AHMED IBRAHIM

FAKTA OM KØD OG GRØNT

Vidste du at danskere forbruger 95,2 kg kød om året. USA og Kuwait forbruger 120 kg kød om året. Det er næsten 1/3 del mere end danskernes forbrug af kød. Vidste du danskerne slægt mellem 100 til 1000 dyr om dagen, og de slægt dyr der vejer mellem 200 til 1000 kg. Statistikerne viser os at i 2010 steg tallet med overvægtige. Den steg med 13,6% mere, men i 2021 var der desværre 52,6% danskere i Danmark, som er overvægtige. Tallet steg til 18,5 procent mere i Danmark. Tallet steg med 4,9 procent mere i gennemsnit de seneste 11 år.

kød forbrug og ulemperne

Kød er et af de mest producerende madvarer i hele verden. Kød har også dets komplikationer. De fleste mennesker spiser kød, Hvis der ikke var kød ville mennesket mangle proteiner. Kød indeholder rigtig mange proteiner som kroppen har brug for. Hvis kroppen ikke får dem, så kan kroppen ikke fungere, men det er ikke problemet. Der er nogle mennesker som kun spiser kød, men glemmer at spise grønt. Derfor har det en stor effekt

i deres krop. Hvis du spiser for meget kød, kan du få noget der hedder Diabetes. Diabetes er en sygdom, hvis du får for meget fedt og sukker, men siden at kød har mange kalorier, er chancen større for at få det. Kroppen har brug 50 gram kød om dagen. Hvis du spiser over det dagligt, kan du risikere at blive overvægtig eller få diabetes og det er ikke sundt for din krop.

Den anden grund er, at vi forbruger 95,2 kg kød om året, hvis vi kun spiser 50 gram om dagen, så når vi ikke op på de høje tal, som kan give et negativt resultat. I stedet for at vi indtager så meget kød, kan vi indtage mere grønt. Kroppen har nemlig også brug for grønt. Kroppen har derfor brug for en god balance mellem kød og grønt. Grønt indeholder så mange ting, som kroppen kan få gavn af. Grønsager indeholder vitaminer kostfibre som kroppen har brug for. Så kroppen kan vokse og blive sundere.

Den tredje grund over hvorfor man skal spise mindre kød er fordi, hver gang du slægt 1 kg kød, udleder du den samme mængde af CO₂, som en køretur på 97 km. Det er dårligt for klimaet at have så meget CO₂, fordi hvis der bliver udledt for meget CO₂, bliver atmosfæren tykkere. Det bliver også sværere for solens stråle at komme igennem jordens atmosfære. Hvis det sker,

bliver det varmere på jorden, som resulterer i det man kalder global opvarmning.

Vi skal spise mindre kød, for at undgå en global opvarmning. Derfor har vi som individ også et ansvar for hvad vi vælger at spise. Naturen er vigtigt for os mennesker, hvis vi skal sikre vores overlevelse på jorden. Derfor er dette et vigtigt emne at snakke højt om.

En vegetars "Skill issue"

Når man er vegetar vil det sige, at man slet ikke spiser kød. Derfor er der både fordele og ulemper ved at være vegetar. Fordelen ved at være vegetar, er at kroppen får alle de kostfibre og vitaminer, som den har brug for. Men der er også ulemper ved at være vegetar. Ulempen ved at være vegetar er, at man ikke spiser kød, så man får ikke de proteiner, som kroppen har brug for.

Vores mening

Vi mener ikke at man skal stoppe med at spise kød. Det vi prøver at sige er at man skal spise mindre kød. Vi mener at du skal have en balance mellem kød og grønt, så kroppen kan vokse og blive sundere. Hvis man har en god balance mellem kød og grønt, så har man en sund og stærk krop. Så bliver man ikke overvægtig. Det er også derfor vi skal dyrke mere grønt og producere mindre kød. Da jeg spurgte min partner Mohamed M. om dette

emne sagde han følgende "Der er delte meninger omkring dette emne. Personligt mener jeg, at man bør have en balanceret kost mellem kød og grønt". Det var vores debat om frugt og grønt.

I dette billede kan man se noget kød og meget grønt, så denne billede prøver at vise at man skal spise mere grønt end kød, men skal stadig har balance mellem hvor meget grønt spiser og hvor meget kød man spiser. FOTO: VI HAR FUNDET DETTE BILLEDE PÅ GOOGLE, MEN DESVÆRRE KUNNE VI IKKE IDENTIFICERE PERSONEN DER HAR LAVET DETTE BILLEDE.

Dette billede viser os to verdener, den ene verden er grøn og solen skinner, det viser at der er god vejr. Den anden verden er det dårligt vejr og jorden er helt slidt. Det billedet prøver at vise os at hvad der ville ske hvis vi ikke passer på naturen. FOTO: BILLEDET ER FRA KLIMA FORANDINGER I-DANMARK.DK.

Klimaforandring

MUSSAH NOUREDDINE OG MOHAMMED MUSTAF

En ændring i verden

Klimaforandringer er noget der sker i verden, som har en effekt på både dyr og mennesker. Klimaforandring er når der sker forandring i naturen og vejret som kan ændre hele verden, over tid. Et tegn på klimaforandring kan fx være jordskælv og orkaner.

Global opvarmning

Global opvarmning er når vejret bliver varmere over tid, fx har forskere beregnet at vejret i de sidste 100 år er blevet varmere på hele jorden med 0,8 grader. Det lyder som noget der ikke er seriøst, men det er det. Der er en del ting der gør at global opvarmning opstår, fx kan det være en stigning i havniveauet og det er her hvor varmen får en stor betydning. Havet bliver varmere og det varme vand kommer til nordpolen. Nordpolen har meget is og is er nemt smelte og det er præcis hvad det gør. Når isen endelig smelter, kommer isen til at blive til vand og vandet spredte sig over alle hav. Dette er en store grund til at havniveauet stiger over årene.

Drivhusgasser

Der findes alt for meget drivhusgas i verden. Drivhusgasser er en af de ting der får klimaforandringer til at opstå. Grunden til at der findes rigtig mange drivhusgasser er, fordi vi bruger rigtig mange fossile brændstoffer, som fx kul gasoline og andre brændstoffer. De her slags brændstoffer kan faktisk skade naturen og lave klimaforandringer i vores natur. Det er en af grundene til hvorfor vi gerne vil blive grønnere i fremtiden. Der er flere grunde til hvorfor der bliver udledt rigtig mange drivhusgasser i vores verden.

dyrenes forskel

En grund til hvorfor der bliver uddelt for mange drivhusgas er dyrene. Dyrene uddeler mange drivhusgasser. Fx når et dyr prutter, så uddeler de CO₂ i vores klima, dette betyder at dyrene er med at til skabe klimaforandringer i vores verden. Der er også dyr som køer som også uddeler metan, som også er en farlig brændstof for naturen.

Tørrere klima

Den tredje grund som er den sidste grund til hvorfor der sker klimaforandringer i vores verden er skovfældning. Skovene indeholder store mængder af kulstof, som bliver absorberet af atmosfæren. Hvis skovene bliver fældet kan vi ikke længere reducere kulstof, fordi kulstof bliver absorberet af atmosfæren og ikke længere af skovene. Hvis det sker så ender mængden af CO₂ med at øge.

GRØNNERE FREMTID ELLER EJ?

på billedet kan man se en mand der fælder et træ FOTO: ROSKILDEDOUL DK

SKAL VI BLIVE GRØNNERE?

Skal vi stoppe med at ødelægge miljøet og blive grønnere?

MUHAMMED Ø OG AHMAD

I en verden med store udfordringer med klimaet, er spørgsmålet skal vi blive grønnere som et samfund? eller skal det være obligatorisk for alle samfund at reagere på udfordringerne? Dette kræver en generel ændring i alle menneskers livstil, for at forbedre miljøet. Det kan være alt fra fx. ikke at køre i bil for ikke at forøge CO2 udslippet, til en mere grøn og bæredygtig livstil med en ændring i kostvaner og generel forbrug. Dette debatindlæg vil fortælle dig de ulemper og fordele der kan være forbundet med dette emne. Ulempene kan påvirke vores jord, men på den anden side kan fordelene gøre miljøet bedre. Der er også masser af argumenter, som vi kommer til at diskutere.

På dette billede kan du se affald, som der er blevet samlet ved en sø. FOTO: TRAE.DK

Den store grund til at gøre miljøet grønnere er klimaforandringerne. Det mest fyldende er menneskets aktivitet, jo mere vores tanker ud-

Det sker fordi, vi fælder deres hjem, som er skoven. Videnskaberne fortæller at drivhusgasser som består mest af CO2 skader mest vores klima. Mange folk mener at vi ikke skal smide affald i havet, fordi det påvirker dyrearter og vand som vi indtager. De synes at de har ret, fordi at det kan gøre vores miljø bedre.

Cirka 49% af verdensbefolkning synes at vi ikke skal ændre miljøet. Hvis vi kigger på Amazonas som lægger i Brasilien, kan vi se at hver dag fælder folk ved Amazonas cirka 4000 træer om dagen. De bruger træerne til at bygge materialer så de kan overleve og dette som kan skade dyrenes hjem og det kan være den store grund til dyrearter forsvinder.

Videnskabsmændene udforsker hvorfor der kommer tornado, tsunami og vulkan udbrænding. De tror at det er miljøet der gør det så derfor anbefaler de, at vi skal passe på vores miljø. De fælder træerne, fordi de vil dyrke afgrøder.

De andre 51% af folket synes at vi ikke skal fælde træer og smide affaldet i havet. De mener at vi skal stoppe med at forbruge drivhusgasser og fælde træer. De protesterer om man ikke skal smide affald ved havet, fordi havet indeholder 80% af plast. Det er grunden til at dyrearter forsvinder.

FAKTA/KLIMAFØRDRING

*Ifølge de 100 år har miljøet forandret sig. En af de mest skadeligste drivhusgasser er CO2. Danmark forbruger 51,2 tons af CO2, som er meget skadelig for miljøet. I hele verden er der 3,04 billioner træer, om året fælder vi mennesker 10 milliarder træer om året. Havet har omkring 20-30% af affald, som skader massere af dyr. Vidste du at danskerne forregner deres natur og klima med 250 milliarder. Det mest skadeligste for klimaet er afbrænding af de fossile brændstoffer som består mest af CO2.

Min egen personlige mening i denne debat er at vi skal bevæge os i en retning der fører os til at blive grønnere, i stedet for at ødelægge miljøet. Vi kan prøve at cykle til arbejde. Vi kan også prøve at plante flere træer, fordi der var omkring 400 milliarder træer, men i dag er der kun 3 milliarder træer træer tilbage. Vi kan også prøve at stoppe med at bruge drivhusgasser og smide affald i havet. Jeg synes at de 49% har en dårlig tankegang, fordi det er ikke kun dyrearter der uddør, det gøre vores miljø også. De fordele der er nu, er at klimaet ikke bliver skadet endnu mere.

Hvis vi begynder med at

blive klima venlig og vi kan redde dyrearter, som uddør. Hvis vi stopper med at forene miljøet, kan vi forvente igennem 30 år at vores børn eller børnebørn leve et bedre liv. Vi kan også forvente at de ikke skal rydde op efter os.

Vier alle ansvarlige. Ikke kun for, hvad vi gør, også for, hvad vi undlader at gøre.

Jeg vil gerne afslutte med min konklusion også efter mit citat. Denne debat kan fortsætte i lang tid, og der vil altid være to sider af debatten. Vi er alle ansvarlige. Ikke kun for, hvad vi gør, også for, hvad vi undlader at gøre.

På dette billede kan du se Danmark, som blev ramt af oversvømmelse. Det var cirka 4,3 meter højt, so svare til Danmarks største oversvømmelse i 100 år. Billedet er blevet taget, ved Esbjerg, bilerne blevet overtaget af stormflod. FOTO: BYGGE-ANLÆGSRADET.DK

100-ÅRSHÆNDELSE
OVERSVØMMELSE

Danmarks største oversvømmelse

MUHAMMED Ø OG AHMAD

I 2023/10/20 blev Danmark ramt af en oversvømmelseskrise. Byer i Jylland blev ramt, men Esbjerg og Silkeborg blev ramt hårdest. Masser af boliger ved Esbjerg blev alvorligt skadet. Stormfloden flød gennem husene, som resulterede i en helt masse skader. Oversvømmelsen blev målt helt op til 4,3 meter højt, som er næsten 3 gange større end en voksen person. Men så er spørgsmålet hvorfor opstod oversvømmelsen. Det mest logiske er at hele Danmark er omringet af hav. Oversvømmelser opstår når en stor mængde vand samler sig et sted eller ved kraftig regn. mange oversvømmelser varer flere timer eller nogle dage. I Danmark er der 14 udsatte områder der har en risiko for at blive oversvømmet der bliver evakueret. Hvis du vil beskytte dit hus så skal du kigge efter skader i huset og kigge efter vandskader som er der og lukke døre og vinduer. Du skal også fjerne elektriske objekter væk hvor der kan komme vand ind. Trafik var et stort problem da oversvømmelsen opstod. En hel masse biler blev oversvømmet af vandet. Det var et stort problem for børn og voksne, som skulle bruge transport, der ikke engang kunne

gå ud på gaden uden at få våde sko. Det var totalt kaos og gaderne var oversvømmet med vand. Mange lejligheder og huse fik alvorlige skader. Dem som var med til at hjælpe blev kaldt helte. Folk samarbejdede sammen for at fikske jernbaner, huse og biler. I nyhederne kunne man se at folk brugte sand poser, for at forhindre vandet i at komme ind i lejlighederne og nogle mennesker som boede i hus eller sommerhus de flyttede deres vigtige ting fra underetagen til overetagen.

Eksperterne forsker, at hvis der opstår flere oversvømmelser oftere, vil klimaet blive dobbelt gange skadeligere end det er nu. Det kan have store konsekvenser for samfundet, menneskene og atmosfæren. Oversvømmelser kan have store konsekvenser, som fx ødelæggelser af afgrøder og vej anlægger. Oversvømmelsen der opstod var den største oversvømmelse i de seneste 100 år. Det var uforudset og ingen vidste at det ville ske.

Det var et stort problem for børn og voksne, som skulle bruge transport, der ikke engang kunne

HVORFOR BRÆNDER FLERE AF VORES SKOVE OG HVORFOR ER DET ET PROBLEM?

(ARKIV) FILE- In this Friday, Nov. 9, 2018, file photo firefighters work to keep flames from spreading through the Shadowbrook apartment complex as a wildfire burns through Paradise, Calif. Ifølge klimaforskere bliver årets historiske skovbrande i Californien med al sandsynlighed overgået i fremtiden i takt med menneskeskabte klimaforandringer.. (Foto: Noah Berger/Ritzau Scanpix) FOTO: NOAH BERGER

HVORFOR ER SKOVBRANDE ET PROBLEM?

Skovbrande har forårsaget betydelige tab af menneskeliv, ødelagt hele byer og har gjort familier hjemløse.

MAYSA ABDIAZIZ, SARA JABR, SEMANUR MIYASE ÖZDEMİR.

Vi mister mange af vores skove og det kan snart gå meget galt, derfor skal vi handle nu! Skovene brænder af forskellige årsager. Størstedelen af skovbrandene starter fordi, den stærke lynrammer træerne, som ikke kan tåle den høje temperatur som lynet kommer med. Dog bærer vi mennesker også ansvar, fordi den cigaret vi smider på jorden, også har været med til at starte en skovbrand. Årsagerne til skovbrande i Danmark skyldes ofte menneskets handlinger. Det kan være fejl helt fra, at lade sin grill stå for tæt på et træ, men det kan også være en cigaret, som man har efterladt på jorden, mens den stadig ryger.

Fyrværkeri bliver også nævnt som en af årsagerne til skovbrande, derfor har man i mange år prøvet at afskaffe fyrværkeri, eller professionalisere det. Med de marker vi har i Danmark, har vi også skovbrande der starter fordi en mark har været ukontrolleret. Ammunition har også været årsag til en skovbrand. Ophedede køretøjer og maskiner kan også starte en skovbrand. Lynslag er sjældent grunden til at skovbrande opstår i Danmark. Det er grundet vejret i Danmark. Regnen kan nemlig nå at slukke for lynslaget før det går galt. Årsagerne til skovbrande i verden er for det meste grundet landbrug. Man fælder for at gøre plads til landbrugsproduktionen. Problemet opstår når man fælder for

mange træer. Efterfølgende ligger man træerne til tørrer i et par uger, for at kunne udnytte træet på forskellige måder. Vi ser de måder her hjemme. Vores træmøbler, brænde til bål og mange andre ting. Vi mennesker er afhængige af naturen, derfor skal vi passe på den. Man kan undre sig over, hvorfor skovbrande er et vigtigt emne at snakke om. Det er et vigtigt emne at snakke højt om, fordi vi mister dyr- og menneskeliv. Det er også meget vigtigt, da vi som levende væsner har brug for den ilt, som naturen giver os. Dyrene mister både liv og hjem. Dem skal vi også have i minde.

Skovbrande finder sted i flere lande såsom:

En af de nyeste og værste skovbrande var i Australien

2020. Der mistede næsten 3 milliarder dyr livet. Mere end 18 millioner hektar brændte og det gik også ud over os mennesker. Der opstår også mange skovbrande i USA. I 2023 mistede USA 23.000 kvadratkilometer skov. til gengæld har de fundet en løsning på dette kæmpe problem. De næste ti år vil de plante træer på et udbrændt område, som er seks gange så stort som Fyn. Tyrkiet har flere gange været ude for farlige skovbrande, blandt andet den sydlige del af landet, tæt på feriebyen Kemer. Ilden spreder sig hurtigt, på grund af den kraftige vind og den lave luftfugtighed. Heldigvis har Tyrkiet et stort antal brandfolk, der kæmper med at stoppe brandene. I 2023 Marts måned blev Canada

ramt af en igangværende, rekordsættende serie af naturbrande. Den seneste skovbrand, som gjorde mest skade fandt sted i Canada. Den seneste skovbrand i Canada har overgået den tidligere rekord over den værste naturbrandsæson i 2020.

Men hvordan undgår vi disse skovbrande? Vi skal passe på vores skove og derfor bliver vi, nødt til at reagere som individ. Vi bliver nødt til at være mere opmærksomme, på vores handlinger og tage mere ansvar. Vi kan lave ubevidste fejl, som hurtigt kan starte en skovbrand. Hvis vi samarbejder om at stoppe dette kæmpe problem, kan vi sagtens gøre det. Vi skal plante flere træer, men på samme tid skal vi være bedre til at passe på dem. Vi skal også

stoppe skovrydningerne. Vi mennesker glemmer at vi er afhængige af vores skove. Derfor er det enhvers ansvar at passe på vores skove. Vi bliver også nødt til at snakke højt om dette emne.

Store mængder plastikaffald flyder rundt i verdenshavene, hvor de gør stor skade på fisk, planter og måske også på mennesker. FOTO: (FOTO AF: SHUTTERSTOCK)

ER LIVET UNDER VANDET VED AT DØ PÅ GRUND AF OS?

Mere og mere plastik bliver produceret, det ødelægger vores planet.

AMINA ANAKHROUCH

FAKTA

- 95 procent af undersøgte havfugle (mållemukker).
- 20-30 procent af de undersøgte fiskemaver indeholder plast.
- 4 ud af 5 blåmuslinger indeholder plast.

PLASTIK

Der bliver gennemsnitligt produceret 820.000 ton plastik, hver eneste dag.

Desværre ender det meste af det plastik ikke i skraldespanden men ude i naturen og havet. Dette er en stor naturkatastrofe, fordi al den plastik er, ikke kun dårlig

for vandets hygiejne, den har også en stor indflydelse på dyrets liv under vandet. Plastikken kvæler og dræber rigtig mange dyr, lige fra fisk til fugle. Men hvad kan vi gøre for at få dette til at stoppe?

Når plastik ender i naturen, bliver det en dræber. Der er fundet plastik i maverne hos en række havfugle, havpattedyr, skildpadder og fisk. Det giver dem en falsk følelse af mæthed og blokerer for, at dyrene kan optage næring gennem tarmene. Dyrene kan derfor ende med at dø af sult, når de spiser plastik. Andre dyr som fugle bliver viklet ind i plastik på jagt efter føde og ender med at drukne. Når

koraller kommer i kontakt med plastik, føles det som om de brænder, de bliver syge og dør. Koraller har en vigtig plads i havet siden det er hjem til mange fisk og havdyr.

Plastik har også en negativ effekt på klimaet. Det er nemlig lavet af fossil olie, og udleder CO₂, når det produceres og til sidst forbrændes. Der er derfor mange gode grunde til at sænke vores forbrug af plastik og genanvende mere af det plastik, der allerede findes. På engelsk hedder det "Recycling". Recycling er når du genbruger dit plastik eller andre materialer af den slags.

Selvom plastik i naturen

er skidt, er det svært at forestille sig en verden uden plastik. Men i dag smider vi alt for meget plastik ud uden, at det bliver genbrugt eller genanvendt. Rigtig meget plastik kan genanvendes mange gange, men det kræver en grundig organisering, hvor vi som forbrugere kan hjælpe, hvis vi sorterer vores affald og sørger for, at plastikprodukterne ender i plastikskraldespanden.

Derudover skal vi blive bedre til at designe plastikprodukter til genbrug og genanvendelse fra starten. Vi skal tænke i retursystemer, så vores genanvendte plastik er af høj kvalitet. Det kræver, at vi tænker i et mere eco venligt system. På

den måde kan vi nemlig genanvende de plastikprodukter flere gange og stoppe afbrænding af plastikaffald.

Her i Danmark har vi forbedret os til at blive mere bæredygtige, og anvender også mere ved genbrugs plastik. For eksempel er de fleste mælkekartoner nu lavet af genbrugs materialer. Dette hjælper ikke kun os med at leve et mere bæredygtigt, men redder også naturen og jorden for ikke at dø.